

Ik werk op de computer

In dit thema leren de leerlingen belangrijke woorden rondom de computer, tablet en werken met digitale middelen.

- In *In de klas* leren ze nieuwe woorden en zinnen en praten ze over basishandelingen zoals de computer aan en uit zetten. Ook oefenen ze met het schrijven van een e-mail.
- In *Naar buiten* oefenen ze met het schrijven van een e-mail, eventueel met bijlage.
- Bij *Slot* kijken de leerlingen terug op dit thema.

Inhoud

In de klas

Intro

- 1 Ik leer woorden
- 2 Ik luister
- 3 Ik leer woorden
- 4 Ik kijk
- 5 Ik schrijf
- 6 Ik praat met jou
- 7 Ik lees
- 8 Ik speel het spel

Naar buiten

- 9 Start in de klas
- 10 Naar buiten (30 minuten)
- 11 Terug in de klas

Slot

- 12 Ik denk en ik praat

Nodig

In de klas

Voorblad

- 1 Voorwerpen uit de klas
- 2 Handleiding TPR
- 3 Handleiding De kring rond + Gesprekskaartjes
- 4 Schrijfkader
- 6 Handleiding Binnenkring-buitenkring + Spelkaartjes
- 7 Handleiding Lezen
- 8 Spelkaartjes

Naar buiten

- 9 Taalkaart *Ik werk op de computer*

Doelen

Alfa A

Woordenschat:

- Kent enkele woorden van voorwerpen in de klas.

Spreeken en gesprekken voeren:

- Informatie uitwisselen: Kan eenvoudige vragen stellen over materialen, zoals *Mag ik een koptelefoon?*

Alfa B

Woordenschat:

- Kent de meest voorkomende woorden die worden gebruikt in de klas en voor instructie.

Spreeken en gesprekken voeren:

- Informatie uitwisselen: Kan kort reageren op vragen, zoals *Wat heb je nodig?*

Alfa C

Woordenschat:

- Kent voldoende woorden om een gesprekje te voeren over digitaal werken.

Spreeken en gesprekken voeren:

- Zaken regelen: Kan een instructie geven aan een bekende, zoals een eenvoudige vraag stellen waarbij hij verwacht dat de ander iets voor hem doet, zoals *Wil je het geluid zacht doen?* of uitleggen hoe je de computer gebruikt.

Alfa A	Alfa B	Alfa C
		<ul style="list-style-type: none"> Zaken regelen: Kan in de klas om hulp vragen aan de docent of aan een andere leerling.
	<p>Functioneel schrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> Correspondentie: Kan een kort berichtje via mail, app, sms etc. sturen aan een kennis bij diverse gebeurtenissen, zoals bij feest of ziekte. 	<p>Functioneel schrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> Correspondentie: Kan door middel van een kort berichtje via mail, app, sms etc. of briefje een korte boodschap doorgeven.

Woorden

Startwoorden	Basiswoorden	Extra woorden
<ul style="list-style-type: none"> computer laptop muis tablet 	<ul style="list-style-type: none"> aandoen anders bezig bijna drukken gebruiken hard helpen klaar klaar klikken makkelijk moeilijk oefenen toets typen uitdoen vragen zacht 	<ul style="list-style-type: none"> bijlage geluid inloggen knop koptelefoon scherm toetsenbord wachtwoord

In de klas

Intro

Introduceer kort het thema aan de hand van het voorblad en de leerdoelen. Gebruik hierbij eventueel een aantal afbeeldingen van doelwoorden.

1 Ik leer woorden

Nodig: Voorwerpen uit de klas

Luister naar de docent. Praat mee.

Stel vragen bij de eerste foto: wat doen de kinderen op deze foto?

Laat vervolgens voorwerpen zien die passen bij het thema (computer, laptop, muis, koptelefoon etc.) en praat samen. Stel vragen:

- *Wat is het?*
- *Wie heeft dit thuis?*
- *Wat kun je er mee doen?*
- *Waar gebruik je het voor?*

Schrijf belangrijke woorden op het bord: zorg dat in ieder geval van elke afbeelding uit het leerlingmateriaal het woord op het bord staat.

Differentiatie

- Alfa A luistert vooral of geeft antwoord met enkele woorden of ja/nee.
- Alfa B- en C-leerlingen kunnen vragen uitgebreider beantwoorden.
- Alfa C kan eventueel zelf dingen in het gesprek inbrengen.

2 Ik luister

Nodig: Handleiding TPR

Luister naar de docent. Kijk naar de docent.

Doe mee.

Zorg dat elke leerling een computer/laptop/tablet voor zich heeft. Gebruik zelf ook een device. Laat zien: je zet de computer aan, je typt je naam, je klikt met de muis, je pakt de muis, je doet het scherm aan etc. etc. Laat steeds elk voorwerp goed zien, benoem het woord dat erbij hoort en 'model' alle handelingen (laten zien en hardop denken tegelijk). Laat de leerlingen eerst alleen kijken.

Geef de leerlingen daarna opdrachten bij de doelwoorden die ze uitvoeren met hun device. Let op: de opdrachten duren even (computers moeten opstarten etc.) dus neem de tijd tussen de opdrachten:

- *Doe de computer aan.*
- *Doe de laptop open.*
- *Druk op de knop.*
- *Pak de muis.*
- *Typ je naam.*
- *Klik op start.*
- *Doe het geluid uit.*
- *Zet je koptelefoon op.*
- Etc. etc.

Doe de opdracht steeds eerst zelf voor, herhaal de zin en laat de leerlingen de opdracht uitvoeren terwijl ze de zin nazeggen. Is de computer aan het opstarten? Wissel dan af met opdrachten zoals *Kijk naar het scherm*, *Pak je muis*, *Zet je koptelefoon op* of *Leg je handen op het toetsenbord*. Herhaal tot het vlot gaat.

Differentiatie

Na verloop van tijd kan een gevorderde leerling de opdrachten geven.

Schrijf de woorden op.

Schrijf belangrijke woorden op het bord (niet meer dan tien). Laat leerlingen de woorden opschrijven in het woordweb.

Differentiatie

- Alfa A schrijft woorden over.
- Alfa B schrijft klankzuivere woorden (*muis*, *knop*) uit het hoofd op.
- Alfa C schrijft woorden zoveel mogelijk uit het hoofd op.

3 Ik leer woorden**Nodig: Handleiding De kring rond + Gesprekskaartjes****Luister naar de docent.**

Bied de afbeeldingen aan. Oefen de uitspraak van woorden en zinnen met deze woorden. Oefen tot iedereen het vlot kan zeggen. Let daarbij op de uitspraak. Voorbeeldzinnen:

- *Ik doe de computer aan.*
- *Ik schrijf een e-mail.*
- *Ik typ mijn wachtwoord.*

Vraag daarna: *Wat doe je?* en laat een kaartje zien. De leerlingen geven het antwoord dat hoort bij het kaartje, bijvoorbeeld *Ik klik met de muis.*

Praat samen.

Plaats de leerlingen in een kring. Doe *De kring rond* (zie de handleiding).

Differentiatie

- Alfa A vraagt *Wat doe je?*
- Alfa B en C hebben een kaartje en geven het antwoord dat bij het kaartje hoort.

4 Ik kijk**Nodig: Schrijfkader****Kijk naar de e-mail. Praat samen.**

Praat met de leerlingen over de e-mail. Stel vragen:

- *Wat is een e-mail?*
- *Stuur je weleens een e-mail? Naar wie?*
- *Wat moet je invullen bij een e-mail?*
- *Wie heeft er een mailadres?*

Luister naar de docent. Schrijf de e-mail.

Model het schrijven van de e-mail. Het is een e-mail waarmee leerlingen een opdracht inleveren. Denk hardop. Bijvoorbeeld: *Hier zie ik 'naam' staan. Daar moet ik mijn naam schrijven. Mijn naam is Heleen. Dus ik schrijf hier: Heleen. Etc.*

Laat daarna de leerlingen zelf de e-mail schrijven. Er zijn formulieren op drie niveaus. Leerlingen proberen het eerst uit het hoofd en mogen dan eventueel spieken in het leerlingmateriaal.

Differentiatie

- Alfa A en B vullen alleen in waar zij zeker over zijn en helpen elkaar met wat zij moeilijk vinden.
- Alfa C schrijft nog eens uit het hoofd de volledige mail, eventueel met spieken.
- Alfa C doet eerst zelf de opdracht, en praat daarbij hardop. Alfa A kijkt en luistert mee.

Kijk naar de e-mail. Praat samen.

Laat enkele e-mails zien aan de klas en bespreek samen:

- *Is de e-mail goed geschreven?*
- *Wat was moeilijk?*
- *Wat ging goed bij het schrijven?*

5 Ik schrijf***Luister naar de docent. Kijk goed.***

Start nu het e-mailprogramma op de computer. Laat stap voor stap zien hoe het programma werkt. Open een nieuwe e-mail en schrijf daarin de e-mail zoals deze in de bijlage staat. De inhoud komt dus overeen met de e-mail die de leerlingen net geoefend hebben.

Schrijf de e-mail.

Begeleid de leerlingen bij het opstarten van de computer/tablet/e.d. en het opstarten van het mailprogramma. Laat de leerlingen in duo's de mail uit de bijlage overtypen en versturen. Kijk mee met de leerlingen en laat ze hardop vertellen welke stappen ze zetten. Model de verschillende stappen nog eens voor duo's die dat nodig hebben.

Differentiatie

- Alfa A kijkt mee.
- Alfa B en C schrijven de mail.
- Alfa C schrijft een mail met eigen gegevens.

6 Ik praat met jou**Nodig: Handleiding Binnenkring-buitenkring + Spelkaartjes**

Gebruik de kaartjes uit de bijlage. De woorden zijn al bekend voor de leerlingen: ze hebben er in dit thema al eerder over gepraat en mee geoefend.

Luister naar de docent.

Pak één kaartje en houd de afbeelding verborgen voor de leerling. Omschrijf het kaartje zonder het woord zelf te zeggen en laat de klas raden. Doe dit driemaal voor.

Wat is het? Speel het spel met de klas.

Leid de leerlingen bij de gestuurde spreekopdracht *Binnenkring-buitenkring* (zie de handleiding). Iedere leerling in de binnenkring krijgt drie kaartjes. Laat deze leerlingen elk één kaartje omschrijven. De leerlingen in de buitenkring raden welk product er wordt omschreven.

Differentiatie

- De Alfa C-leerlingen hebben kaartjes met daarop producten. Ze beschrijven de producten, bijvoorbeeld: *Het is plat. Het heeft een scherm. Je kunt erop typen.*
- De A/B-leerlingen raden welk voorwerp leerling C omschrijft.

7 Ik lees***Ronde 1***

Lees de teksten voor. De leerlingen luisteren.

Ronde 2

Laat de leerlingen de tekst(en) lezen, zelfstandig, in duo's of onder begeleiding van de docent.

Snelle leerlingen kunnen de tekstjes ook al lezen als ze eerder klaar zijn met oefeningen in de les en lezen nu opnieuw, of doen een schrijfoefening met de teksten.

Differentiatie

- Alfa A leest de dikgedrukte woorden. De docent begeleidt bij het lezen.
- Alfa C schrijft de verhalen (uit het hoofd) over.

Ronde 3

Laat de leerlingen de inhoud van de tekstjes actief verwerken. Kies hiervoor een van de oefeningen uit de handleiding *Lezen*.

8 Ik speel het spel**Nodig: Spelkaartjes*****Luister naar de docent.***

Geef elke leerling een kaartje (zie bijlage) en maak duidelijk dat ze dit kaartje niet aan anderen mogen laten zien. Neem zelf ook één kaartje. Laat de leerlingen vragen beantwoorden zoals:

- *Hoeveel letters heeft het woord?*
- *Wat is de eerste letter?*
- *Wat is de laatste letter?*
- *Heeft het woord een 'a'?*
- *Hoeveel lettergrepen heeft het woord?*
- Etc.

Doe zo nodig voor.

Speel het spel met de klas.

De leerlingen spelen het spel *Hoeveel letters?*. Dit kan klassikaal of door de leerlingen onderling gespeeld worden, afhankelijk van hoe gevorderd de leerlingen zijn. De leerling(en) met een kaartje stellen vragen aan de andere leerlingen om te achterhalen wat er op het kaartje staat.

Begeleid de leerlingen bij het spelen.

Differentiatie

- Alfa A-leerlingen luisteren/geven antwoord.
- Alfa B- of C-leerlingen geven antwoord of stellen de vragen.

Naar buiten – Ik stuur een e-mail

Vooraf:

- Bedenk zelf in de week dat je *Naar buiten* uitvoert een andere opdracht (bijvoorbeeld een schrijfoopdracht) die de leerlingen per mail moeten inleveren of vraag of een collega een digitale opdracht heeft uitgedeeld.
- Zorg ervoor dat de leerlingen een reactie ontvangen op de verstuurd e-mail. Doe dit zelf of vraag de desbetreffende collega om dat te doen.

9 Start in de klas**Nodig: Taalkaart *Ik werk op de computer******Luister naar de docent. Praat samen. Schrijf op.***

De leerlingen gaan een e-mail schrijven aan een docent. Ze sturen een opdracht op met bijlage. Koppel met de leerlingen de werkvorm *Ik schrijf* terug. Waar moet je op letten bij een e-mail schrijven? Hoe voeg je een bijlage toe? Doe dit klassikaal voor of vraag of er een leerling is dit het wil laten zien aan zijn klasgenoten.

Besprek samen: Wat gaan de leerlingen schrijven? Oefen met de leerlingen wat ze kunnen schrijven. Welke woorden en zinnen kunnen ze gebruiken? Laat ze deze noteren bij Stap 1. Taal (voorbereiding inhoudelijk).

Bijvoorbeeld:

- *Hallo meneer/mevrouw ...*
- *Hier is mijn opdracht.*
- *Mijn opdracht zit in de bijlage.*

Stap 1. Taal?

Laat de leerlingen de woorden en zinnen die ze willen onthouden hier opschrijven.

Stap 2 en 3. Hoe? Nodig?

Laat leerlingen bedenken hoe ze het gaan aanpakken en wat ze nodig hebben en laat ze dit opschrijven of aanvinken in het formulier. Wanneer gaan ze de opdracht doen? Kunnen ze de e-mail vanuit huis versturen? Of moeten ze ervoor op school zijn? Spreek dan af dat ze dit na de les doen of bijvoorbeeld bij een andere docent. Door het niet in de klas te doen, leren ze ook om een andere docent om hulp te vragen. Maak eventueel duo's van de leerlingen: koppel een Alfa A-leerling aan een B- of C-leerling.

Stap 4. Doen!

Laat hier aantekeningen maken voor zichzelf voor wat ze gaan doen, of waar ze op moeten letten (de woorden goed schrijven, mooie zinnen maken, als geheugensteun). Controleer of bij elke leerling duidelijk is wat hij/zij straks moet doen: laat elke leerling vertellen welke opdracht hij inlevert en naar welke docent hij die stuurt.

10 Naar buiten

Laat de leerlingen de *Naar buiten*-opdracht doen. Laat ze de opdracht op papier meenemen als ze de opdracht uitvoeren bij een RT'er of andere docent.

Differentiatie

- Alfa A kijkt mee met B/C-leerlingen.
- Alfa B/C begeleidt Alfa A-leerlingen en laat zien hoe je een bijlage toevoegt.

11 Terug in de klas

Hoe ging het?

Besprek de uitvoering van de opdracht na, op inhoud en uitvoering, of vraag wie zijn mail + reactie wil laten zien/wil voorlezen.

Laat de leerlingen de kaart invullen. Wat ging goed? Wat kan beter? Wat wil je nog leren of oefenen? De leerlingen schrijven in alle vakjes ten minste één woord.

Slot

12 Ik denk en ik praat

Denk na over de lessen.

Bespreek met de leerlingen wat ze allemaal gedaan hebben in dit thema. Bespreek wat ze er nog van weten. Vraag wat de leerlingen nog meer zouden willen weten over dit onderwerp en wat ze willen leren. Inventariseer welke woorden ze geleerd hebben in dit thema. Laat ze deze woorden in hun woordenschrift schrijven. Doe nog een activiteit met deze woorden (rendictee, taboe, sorteeroefening, etc.).

Zet kruisjes in het schema.

Laat de leerlingen kruisjes zetten in het schema. Laat leerlingen in groepjes vergelijken wat ze hebben. Of maak klassikaal een inventarisatie.

Differentiatie

Leerlingen vullen in tweetallen het schema in.